

Penge- og kapitalmarkedet

1. Penge- og kapitalmarkedet

Formidling af kapital fra långiver til låntager

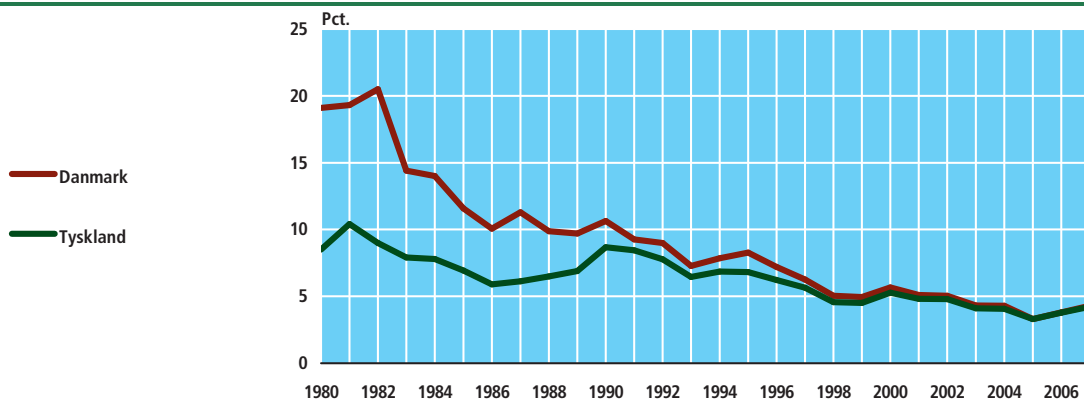
Et kapitalmarked er et marked, hvor der handles med finansielle produkter såsom lån, aktier, obligationer og kredit. Markedet gør det muligt at formidle kapital fra personer med opsparingsoverskud til personer med opsparingsunderskud. På den måde kan den enkelte tidsmæssigt adskille investeringer og forbrug i forhold til indtjeningen. Pengemarkedets formål er at sikre en velfungerende betalingsmekanisme, så en handel uden større omkostninger og besvær kan blive afsluttet med en betaling. Pengemarkedet vedrører derfor den likviditet, der bruges til betalingsformidling ved økonomiske transaktioner. Der er ingen skarp grænse mellem penge- og kapitalmarkedet.

Øget internationalisering

Siden begyndelsen af 1980'erne er der sket en markant udvikling på de danske finansielle markeder i retning af deregulering, internationalisering og øget konkurrence. Danske borgere kan uden større vanskeligheder eller omkostninger investere i eller optage lån fra udlandet. Den frie kapitalbevægelighed har sammen med en troværdig fastkurspolitik bl.a. betydet en udligning af priserne (renterne) på de finansielle produkter imellem landene. I 1980 var forskellen mellem den danske og tyske lange obligationsrente 10,6 procentpoint, hvor den var faldet til nul i 2007.

Figur 1

Renten på tiårige statsobligationer

Se tabel 445.

Den lange rente var på 21 pct. i 1982

Renten på en finansiell fordring udtrykker långivers kompensation for den udsudte forbrugsmulighed. Man sonderer mellem korte og lange renter, dvs. renter på hhv. kortfristede og langfristede fordringer. Som indikator for den korte rente

bruges normalt pengeinstitutternes 3-måneders rente, hvor renten på 10-årige statsobligationer bruges som indikator for den lange rente.

Den korte rente kan styres centralt. Nationalbanken kan regulere mængde og pris på likviditeten i forhold til pengeinstitutterne. Den rente, pengeinstitutterne får og betaler til Nationalbanken, påvirker de rentesatser, der fastsættes i forhold til kunderne. Den lange rente dækker over andre markedsbestemte faktorer, først og fremmest inflationsforventninger og risikoforventninger. Disse faktorer får mere indflydelse på renteutmålingen, desto længere løbetid fordringen har. Den lange rente vil normalt være højere end den korte rente. I 1981 var den lange rente helt oppe på 21 procent p.a. En del af forklaringen var de høje inflationsforventninger.

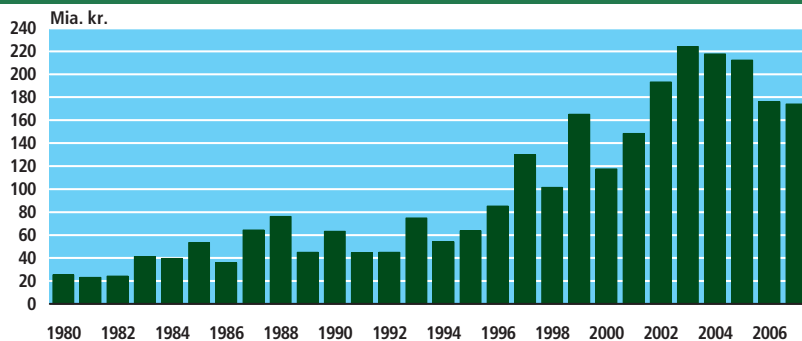
Staten har opkøbt udenlandsk valuta for at holde kronekursen nede

Kronekursen afhænger af udbud og efterspørgsel efter valuta. Efterspørgslen efter fremmedvaluta øges ved importbetalinger og kapitaleksport (f.eks. ved indlændinges køb af udenlandske værdipapirer eller ved indlændinges investeringer i udlandet). Omvendt vil eksportbetalinger og kapitalimport øge efterspørgslen efter kronen. I tilfælde af en mere efterspørgsel efter fremmedvaluta presses prisen på denne op, og kronekursen falder.

Nationalbanken handler på valutamarkedet med henblik på at stabilisere kronens kurs gennem køb og salg af valuta mod kroner. Det primære formål med valutareserven er således at give Nationalbanken mulighed for at anvende intervention som et instrument til at holde en stabil valutakurs mellem kronen og euroen. Køb af kroner vil således trække i retning af en styrkelse af kronen, mens salg af kroner, dvs. køb af valuta, trækker i retning af en svækkelse af kronen. Størrelsen af den danske valutareserve er siden begyndelsen af 1990'erne og frem til 2003 steget meget. Det er udtryk for, at Nationalbanken i den forløbne periode har været nødt til netto at opkøbe valuta for at holde kronekursen nede. Siden 2003 er valutareserven dog faldet igen, og specielt i 2006 var der et stort fald i valutareserven.

Figur 2

Valutareserven

Se tabel 430.

Danmark i valutakurssamarbejdet ERM II

Fra 1. januar 1999 har Danmark deltaget i et valutakurssamarbejde med Den Europæiske Centralbank, som er en frivillig ordning for EU-lande, der ikke deltager i Den Økonomiske Monetære Union. Siden juni 2004 har Danmark, fra at være eneste med-

lem, fået selskab af Estland, Litauen, Letland, Cypern, Malta og Slovakiet. Aftalen betegnes ERM II (Exchange Rate Mechanism II) og ligner meget det tidligere samarbejde under EMS'en. Samarbejdet skal sikre, at valutakurserne holder sig inden for det tilfaldte valutabånd på +/- 15 pct. i forhold til centralkursen. Danmark har aftalt et snævrere bånd på +/- 2,25 pct. i forhold til centralkursen. I tilfælde af ekstraordinært pres på kronen kan Danmark ud over at sælge ud af sin egen valutareserve også trække på en interventionskredit/euro-konto i Den Europæiske Centralbank. Valutakurssamarbejdet er således med til at sikre kronkursen i forhold til de europæiske valutaer og euroen, men ikke over for andre vigtige valutaer som f.eks. amerikanske dollar og yen.

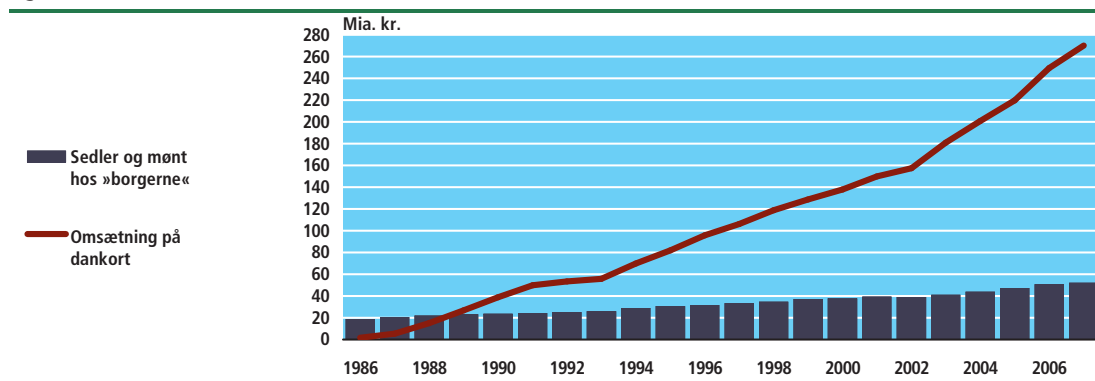
2. Finansielle fordringer

Penges funktion som betalingsmiddel

Pengenes funktion som betalingsmiddel er i dag udelukkende baseret på tillid. Hvis en sælger skal modtage penge som betaling for sit produkt, må han kunne stole på, at andre ligeledes vil modtage pengene som betaling. I tilfælde af høj inflation vil pengenes værdi som betalingsmiddel falde. Frem til 1931 var det muligt at indløse værdien af sine sedler og mønter til guld i Nationalbanken. Selvom guldløseligheden derefter blev afskaffet, eksisterede guldfodsystemet formelt stadig helt frem til 1971. Det betød, at Nationalbanken var forpligtet til at opretholde en beholdning af guld svarende til værdien af sedler og mønter i omløb. I dag er penge stadig fordringer på Nationalbanken, men nu blot uden dækning af Nationalbankens guldbeholdning.

Figur 3

Dankortomsætning og beholdningen af sedler og mønt

Se tabel 431 og 436.

Vanskeligt at vurdere pengemængden

Det bliver stadig sværere at vurdere mængden af den likviditet, der er til rådighed i samfundet. Brugen af dankort har betydet, at kontoformer, der er knyttet til et dankort, hermed er blevet lige så likvide som sedler og mønter. Samtidigt kan der til dankortet knyttes visse kreditfaciliteter, ligesom udenlandske pengeinstitutter kan stille kredit til rådighed for de danske borgere. Danmarks position som en lille åben økonomi med frie kapitalbevægelser gør, at pengemængden ikke længere har samme betydning som pengepolitisk måltal som tidligere.

Den danske realkreditobligation er internationalt enestående

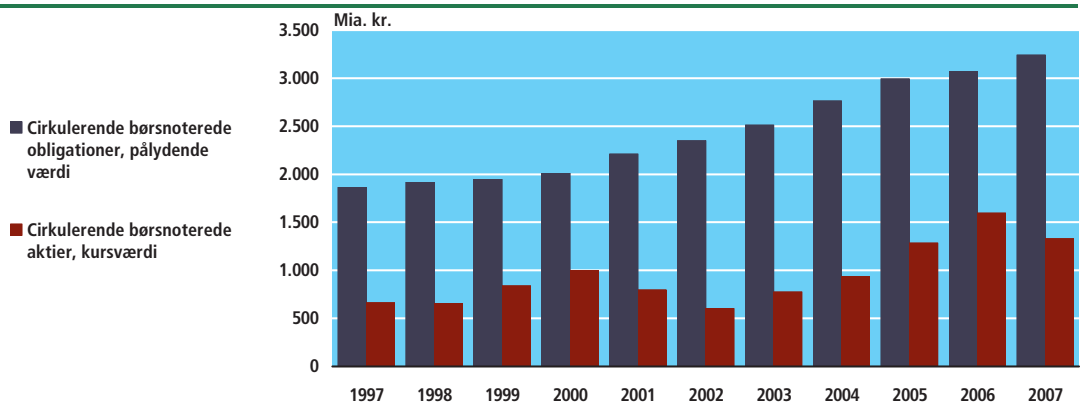
Obligationer er let omsættelige standardiserede gældsbeviser med lav risiko og fast afdragsprofil. Det danske obligationsmarked var før introduktionen af euroen blandt de største i Europa¹. Det er domineret af statsobligationer og realkreditobligationer.

Realkreditobligationer er obligationer med sikkerhed i fast ejendom med lang løbetid (op til 30 år). De danske realkreditobligationer og deres rolle i boligfinansieringen er enestående for det danske marked. Den relativt høje grad af sikkerhed skyldes ud over sikkerhedsstillelsen i fast ejendom de tilknyttede betingelser til realkreditinstitutternes låneudmåling vedrørende lånegrænser, løbetid og opbygning af reservefonde.

Ultimo 2007 var ca. 15 pct. af den samlede obligationsmasse ejet af udenlandske investorer. Der har i de senere år været en stigende udenlandsk interesse for investering i realkreditobligationer. Således lå 11 pct. af disse på udenlandske hænder ultimo 2007, hvor det kun var omkring 5 pct. i 1996.

Figur 4

Den cirkulerende aktie- og obligationsmasse på Københavns Fondsbørs

Se tabel 442 og 443.

Aktien et risikofyldt placeringsobjekt

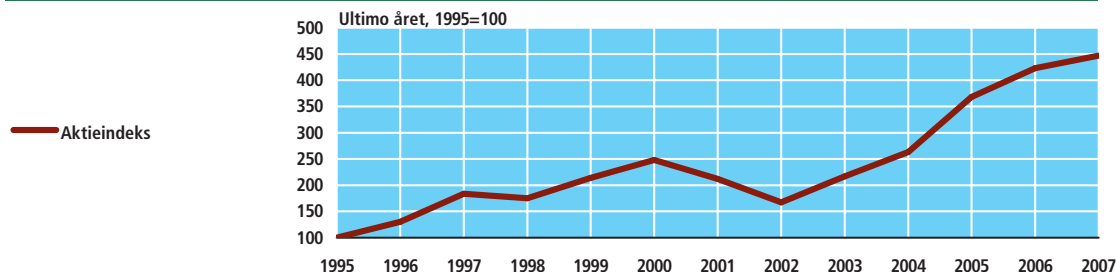
En aktie er et ejerandelsbevis i en virksomhed. Værdien af aktien afhænger først og fremmest af virksomhedens fremtidige indtjening. Da der er knyttet stor usikkerhed til den fremtidige indtjening, kan aktieinvesteringer give anledning til såvel store tab som store gevinster. Aktiekursen afspejler – ud over specifikke forventninger til den pågældende virksomhed – også mere generelle forventninger til branchen og til økonomien som helhed. Små ændringer i markedsinformationerne kan skabe betydelige fluktuationer på markedet.

Det danske aktiemarked er ikke så stort som obligationsmarkedet. Det afspejler den danske erhvervsstruktur, som er karakteriseret af mange små og mellemstore

¹ Efter indførelsen af euroen 1. januar 1999 er eurolandenes markeder ikke længere regionalt opdelte, men udgør et samlet marked.

virksomheder, hvor der ikke på samme måde som i udlandet er tradition for at gå på aktiemarkedet for at få finansieret sit kapitalbehov. I 2007 var 204 selskaber noteret på Fondsbørsen, hvoraf de 20 største udgjorde 61 pct. af den samlede markedsværdi.

Figur 5 OMXC, totalindeks for samtlige aktier opgjort til markedsværdi

Se tabel 444.

Som indikator for udviklingen på aktiemarkedet bruges forskellige indeks. De mest almindelige er det ovenfor viste totalindeks, OMXC, der angiver markedsværdien af samtlige noterede aktier, og OMXC20, der er et vægtet markedsværdiindeks for de tyve største og mest handlede aktier. Der har været en tendens til stigende kurser, som har afspejlet udviklingen på de internationale markeder. I 1998, 2001, 2002 og 2007 skete udbredte kursfald. Udviklingen skete i takt med kursudviklingen på de udenlandske markeder.

3. Virksomheder i den finansielle sektor

Bank-, realkredit- og forsikringsvirksomhed stadig klart adskilte brancher

Siden begyndelsen af 1980'erne er der sket en overlappning af forretningsområderne i den finansielle sektor. Man kan eksempelvis i dag få tilbudt pensionsopsparingsordninger af sin bank, der ligger tæt op ad de ordninger, som livsforsikrings-selskaberne kan tilbyde. Det er dog stadig ikke tilladt at drive bank-, realkredit- eller forsikringsvirksomhed i samme selskab. Ny lovgivning gjorde det muligt at etablere holdingselskaber og tværgående ejerskab blandt de finansielle selskaber indbyrdes. Det betyder, at et realkreditinstitut godt kan eje en bank og omvendt. Som resultat er der foretaget en række fusioner og koncerndannelser på kapitalmarkedet. I den sammenhæng er der oprettet finansielle supermarkeder, hvor forbrugeren kan ordne sine finansielle engagementer gennem samme udbyder.

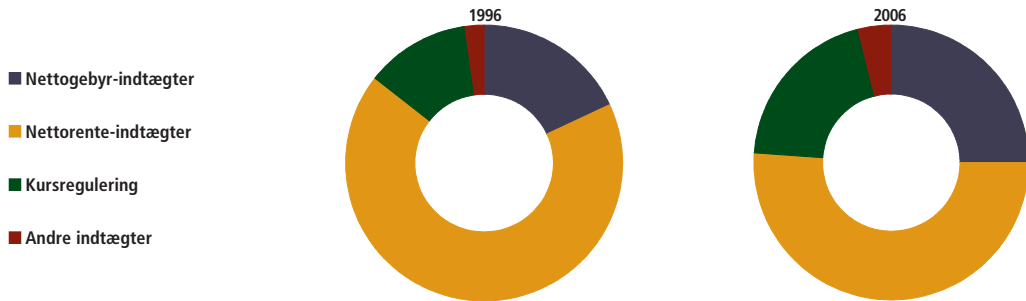
Få store pengeinstitutter og mange små

Pengeinstitutsektoren varetager funktioner i forbindelse med betalings- og kreditformidling, omsætning af værdipapirer samt dertil hørende serviceydelser. På trods af de senere års fusioner blandt de større pengeinstitutter eksisterer der stadig et stort antal mindre pengeinstitutter. Der er registreret 152 virksomheder ultimo 2006, hvoraf de to største dækker 73 pct. af balancesummen i branchen.

Der er ofte fokus på udlånsaktiviteten i pengeinstitutsektoren, da den er meget konjunkturfølsom og kan tolkes som indikator for væksten bl.a. i forbrug og investeringer. Rentemarginalen, dvs. forskellen mellem udlåns- og indlånsrente, tiltrækker også opmærksomhed. En stadig større del af bankernes indtjening ligger imidlertid på gebyrindtægterne, som det fremgår af figur 6.

Figur 6

Pengeinstitutternes indtjening fordelt efter art

Se tabel 433.

Realkreditinstitutternes låneaktivitet afhængig af renteændringer

Realkreditinstitutter er eneberegtede til at drive realkreditinstitutvirksomhed her i landet. Med realkreditvirksomhed menes lån mod registreret pant i fast ejendom på grundlag af udstedelse af realkreditobligationer. Der er i dag otte aktører på markedet. Låneaktivitet påvirkes især af renteutviklingen. Fluktuationer op eller ned resulterer i konverteringsbølger, hvor låntager søger at omlægge sine lån til bedre betalingsvilkår.

Større del af den private opsparing i forsikringselskaber og pensionskasser

Der skelnes mellem skadesforsikring samt livs- og pensionsforsikring. De forskellige forsikringsformer må ikke drives i samme virksomhed, men kan godt bindes sammen via tværgående ejerskab. Det er særligt livs- og pensionsforsikringsområdet, der er vokset de senere år. Udviklingen af arbejdsmarkedspensioner og forskellige former for skattebegunstigelser i forbindelse med pensionsindbetalinger har betydet, at en stadig større del af den private opsparing forvaltes af pensionskasserne og livsforsikringselskaberne, som herved er blevet vigtige aktører på de finansielle markeder.

Kraftig ekspansion i investeringsforeninger

En investeringsforening er en forening, der placerer midler, som den har modtaget som indskud fra sine medlemmer. Medlemmerne er ofte småsparere, men kan også være livsforsikringselskaber, pensionskasser og fonde. Fordelen ved at optræde i fællesskab er sparede administrationsomkostninger og bedre mulighed for risikospredning. Investeringsforeninger er i de senere år ekspanderet kraftigt. Den samlede balancesum udgjorde 881 mia. kr. ved udgangen af 2006 mod 290 mia. kr. ultimo 2002. Antallet af investeringsforeningsselskaber er dog faldet siden 2002, hvor der var 132 investeringsforeninger og specialforeninger. I 2006 var antallet nede på 115.

Tabel 429

Den finansielle sektor, hovedtal

	2005			2006		
	Balance	Virksomheder	Ansatte	Balance	Virksomheder	Ansatte
	mia. kr.	antal		mia. kr.	antal	
I alt	7 944	554	59 075	8 849	531	61 465
Pengeinstitutter	3 011	161	39 714	3 484	152	41 579
Realkreditinstitutter	2 088	8	4 111	2 319	8	4 174
Danmarks Skibskreditfond	63	1	54	63	1	53
Fondsmæglerselskaber	2	31	353	3	31	371
Investeringsforeninger og specialforeninger	782	116	...	881	115	306
Skadesforsikringsselskaber	139	124	10 305	149	120	10 509
Livsforsikringsselskaber	953	36	3 248	1 010	34	3 362
Tværgående pensionskasser	381	29	493	402	28	388
Firmapensionskasser	43	44	36	43	38	35
Arbejdsmarkedets Tillægspension (ATP)	365	1	733	372	1	671
Lønmodtagernes Dyrtidsfond (LD)	64	1	28	64	1	17
Arbejdsmarkedets Erhvervs sygdomssikring	4	1	...	5	1	...
Særlig Pensionsopsparing	51	1	...	54	1	...

Kilde: Finanstilsynet.

🔄 Nye tal til tabellen forventes offentliggjort oktober 2008.

📄 Flere tal og oplysninger findes på www.statistikbanken.dk/mpk55

Tabel 430

Valutareserven

Ultimo året	2005	2006	2007
	mia. kr.		
Nationalbankens guldbeholdning	6,9	7,7	9,1
Nationalbankens fordringer på udlandet	205,6	165,1	162,6
Fordringer på Den Internationale Valutafond	2,7	3,2	2,5
Valutareserven i alt, brutto	215,2	176,0	174,2
Nationalbankens forpligtelser over for udlandet	2,4	3,7	4,6
Valutareserven i alt, netto	212,8	172,3	169,6

Kilde: Danmarks Nationalbank.

🔄 Nye tal til tabellen forventes offentliggjort marts 2009.

Tabel 431

Pengemængden

	2005	2006	2007
	mia. kr.		
Pengemængden	806,5	897,6	1 040,6
Seddel- og møntomløb	47,3	50,7	51,9
Indlån i banker og sparekasser	759,2	846,9	988,7
- Anfordring	604,3	656,6	714,4
- Aftaleindskud ¹	154,9	190,3	274,3

¹ Dækker fx indlån på opsigelse og indlån på tidsindskud.

Kilde: Danmarks Nationalbank.

🔄 Nye tal til tabellen forventes offentliggjort februar 2009.

Tabel 432

Danmarks Nationalbanks resultatopgørelse og balance

	2005	2006	2007
	mio. kr.		
Resultatopgørelse			
Renteindtægter mv. i alt	9 349	10 469	13 895
Rente af tilgodehavender i udlandet	5 420	5 320	6 736
Rente og provision af udlån mv.	2 162	3 692	5 681
Rente og udbytte af obligationer og aktier	1 767	1 457	1 478
Renteudgifter mv. i alt	5 665	6 986	9 790
Rente af forpligtelser over for udlandet	44	60	62
Rente af indlån mv. og indskudsbeviser	5 621	6 926	9 728
Omkostninger i alt	804	569	715
Personaleomkostninger	326	309	327
Andre omkostninger	478	260	388
Kursregulering mv. i alt	1 210	-690	1 634
Værdiregulering af guldbeholdningen	1 818	759	1 383
Kursregulering af valutamellemværender	-97	-780	591
Kursregulering af obligationer og aktier	-511	-669	-340
Andre ordinære indtægter	848	48	59
Udbytte af aktier og nedskrivninger	1 984	37	-98
Årets resultat	2 954	2 235	5 181
Balance			
Aktiver i alt	391 996	364 872	424 540
Guldbeholdning	6 941	7 700	9 084
Fordring på Den Internationale Valutafond (SDR)	3 557	3 189	2 561
Fordringer på udlandet	204 204	164 556	161 722
Udlån	139 619	157 207	219 368
Obligationer og aktier	35 077	29 396	28 581
Andre aktiver	2 598	2 824	3 224
Passiver i alt	391 996	364 872	424 540
Seddelomløb	50 953	54 249	55 782
Møntomløb	5 264	5 518	5 771
Tildelte særlige trækingsrettigheder (SDR)	1 614	1 522	1 432
Forpligtelser over for udlandet	2 391	3 729	4 585
Indlån	15 028	10 277	11 518
Indskudsbeviser	207 582	163 160	200 451
Statens løbende konto	56 428	73 789	89 899
Andre passiver	52 736	52 628	55 102

Kilde: Danmarks Nationalbank.

🔄 Nye tal til tabellen forventes offentliggjort marts 2009.

📄 Flere tal og oplysninger findes på www.statistikbanken.dk/mpk38

Tabel 433
Pengeinstitutternes resultatopgørelse og balance

Ultimo året	2005	2006
Antal pengeinstitutter	161	152
Antal ansatte, ultimo året	39 714	41 579
	----- mio. kr. -----	
Resultatopgørelse		
+Renteindtægter	96 498	121 801
–Renteudgifter	59 263	85 442
Renteindtægter, netto	37 235	36 359
+Udbytte af aktier mv. og andre kapitalandele	766	1 514
+Gebyrer og provisionsindtægter	20 908	21 693
–Afgivne gebyrer og provisionsindtægter	3 897	3 801
Rente- og gebyrindtægter, netto	55 012	55 765
+Kursstigning på værdipapirer og valuta	5 202	12 584
+Andre ordinære indtægter	2 598	2 838
Resultat af finansielle poster	62 812	71 187
–Udgifter til personale og administration	33 802	37 128
–Afskrivninger på materielle og immaterielle aktiver	2 291	2 585
–Andre driftsudgifter	78	67
–Afskrivninger og hensættelser på debitorer (netto)	-942	-1 937
+Kursstigning på kapitalinteresser	7 647	8 945
Resultat af ordinær drift	35 230	42 289
+Ekstraordinære indtægter (netto)	1	23
Resultat før skat	35 231	42 312
–Skat	8 220	8 926
Årets resultat	27 011	33 386
Balance		
Aktiver i alt	2 994 323	3 473 735
Tilgodehavender hos kreditinstitutter mv.	656 865	650 412
Udlån	1 336 065	1 688 709
Obligationer mv.	584 310	679 775
Aktier mv.	25 299	31 488
Kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder	83 316	93 256
Immaterielle aktiver	6 717	7 902
Materielle aktiver	15 281	16 631
Andre aktiver	286 470	305 562
Passiver i alt	2 994 323	3 473 735
Gæld til kreditinstitutter mv.	803 352	1 038 380
Indlån	1 175 682	1 287 502
Udstedte obligationer mv.	318 542	379 510
Andre passiver, periodeafgrænsningsposter	449 102	467 339
Hensættelser til omkostninger	4 327	4 248
Efterstillede kapitalindskud	72 305	82 013
Egenkapital	171 013	214 743

Anm.: Ekskl. grønlandske banker.

Kilde: Finanstilsynet.

🔄 Nye tal til tabellen forventes offentliggjort oktober 2008.

📄 Flere tal og oplysninger findes på www.statistikbanken.dk/mpk39

	Indlån	Udlån ¹
	mio. kr.	
I alt	1 419 899	1 374 757
Erhvervsmæssige indlån og udlån i alt	1 381 329	1 020 800
Landbrug, fiskeri og råstofudvinding	28 086	55 297
Landbrug, gartneri og skovbrug	25 258	52 006
Fiskeri	943	2 726
Råstofudvinding	1 885	565
Industri	28 577	88 688
Føde-, drikke-, tobaksvareindustri	3 337	27 442
Tekstil- og læderindustri	606	3 085
Træ-, papir- og grafisk industri	3 116	8 070
Kemisk industri og plastindustri	8 840	11 528
Sten-, ler- og glasindustri	717	2 810
Jern- og metalindustri	10 040	31 653
Møbelindustri og anden industri	1 921	4 100
Energi- og vandforsyning	12 018	16 429
Bygge og anlæg	19 202	35 339
Handel, hotel og restauration	44 778	90 326
Autohandel, service og tankstationer	4 266	13 660
Engroshandel undtagen med biler	22 496	50 741
Detailhandel, reparationsvirksomhed undtagen biler	14 190	17 241
Hoteller og restauranter	3 826	8 684
Transport, post og tele	26 939	43 247
Transport	19 130	37 130
Post og tele	7 809	6 117
Finansiering og forretningsservice	648 053	577 727
Finansiering og forsikring	522 887	371 189
Udlejning og ejendomsformidling	41 121	118 209
Forretningsservice	84 045	88 329
Offentlige og personlige tjenester	84 290	59 563
Offentlig administration	47 284	37 639
Undervisning	4 228	1 989
Sundhedsvæsen	13 058	8 613
Sociale institutioner	2 101	1 035
Foreninger, kultur og renovation	17 619	10 287
Uoplyst aktivitet	38 570	54 184
Lønmodtagere, pensionister, mv.	489 386	353 957

Anm.: De større pengeinstitutter har en balancesum, der tilsammen udgør ca. 93 pct. af den samlede balance for pengeinstituttsektoren.

¹ Skyld ultimo året.

Kilde: Danmarks Nationalbank.

🔄 Nye tal til tabellen forventes offentliggjort marts 2009.

Tabel 435

Pengeinstitutternes særlige indlånsformer

Ultimo året	2005	2006	Ændring i pct. i forhold til året før
	mio. kr.		pct.
I alt særlige indlånsformer	159 817	169 575	6,1
Indekskonti	12 587	11 908	-5,4
Kapitalpensionskonti	78 217	80 170	2,5
Børneopsparingskonti	10 578	11 006	4,0
Selvponseringskonti	4 397	3 799	-13,6
Investeringsfondskonti	22	19	-13,6
Etableringskonti	942	906	-3,8
Boligopsparingskontrakter	631	568	-10,0
Ratepensionskonti	41 933	52 048	24,1
Uddannelsesopsparing	466	383	-17,8
Gevinstopsparingskonti	10 008	8 731	-12,8
Konjunkturudligningskonti	36	37	2,8

Kilde: Finanstilsynet.

📌 Nye tal til tabellen forventes offentliggjort oktober 2008.

📄 Flere tal og oplysninger findes på www.statistikbanken.dk/mpk43

Tabel 436

Omsætning på dankort

	1985	1990	1995	2000	2007
Dankort	tusinde stk.				
Kort	609	1 731	2 703	3 018	3 859
Transaktioner					
Elektronisk	106	65 783	218 119	390 851	733 230
Notaer	1 060	15 803	22 622	8 722	3 931
Omsætning	mio. kr.				
Elektronisk	58	30 844	71 665	132 970	266 561
Notaer	636	8 010	10 870	4 995	3 560

Anm.: Transaktioner i de såkaldte KONTANTEN-automater er ikke medregnet.

Kilde: PBS (Pengeinstitutternes BetalingsService).

📌 Nye tal til tabellen forventes offentliggjort februar 2009.

📄 Flere tal og oplysninger findes på www.statistikbanken.dk/mpk41

Tabel 437
Realkreditinstitutterne

	2005	2006
Antal institutter	8	8
	— mio. kr. —	
Resultatopgørelse		
+Renteindtægter	82 438	82 145
– Renteudgifter	69 901	70 392
Renteindtægter, netto	12 537	11 753
+Gebyrer og provisioner mv.	666	-304
Rente- og gebyrindtægter, netto	13 203	11 449
– Udgifter til personale, administration og andre driftsudgifter	4 643	4 834
– Afskrivninger og hensættelser	-60	- 290
+Kursstigning	3 010	5 094
+Andre ordinære indtægter	58	183
Ordinært driftsresultat	11 688	12 182
+Ekstraordinære indtægter (netto)
– Skat	2 660	2 808
Årets resultat	9 028	9 374
Balance		
Aktiver i alt	2 087 777	2 318 658
Tilgodehavende hos kreditinstitutter mv.	188 074	265 674
Udlån	1 711 815	1 851 085
Obligationer og aktier, mv.	162 201	168 229
Kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder	10 702	15 858
Immaterielle aktiver	3 195	4 013
Materielle aktiver	913	1 152
Andre aktiver	10 877	12 647
Passiver i alt	2 087 777	2 318 658
Gæld til kreditinstitutter	151 553	227 436
Udstedte obligationer mv.	1 754 273	1 898 421
Andre passiver, periodeafgrænsningsposter	50 546	50 525
Hensættelser til omkostninger	2 295	2 273
Efterstillede kapitalindskud	18 096	16 726
Egenkapital	111 014	123 277

Kilde: Finanstilsynet.

 Nye tal til tabellen forventes offentliggjort oktober 2008.

 Flere tal og oplysninger findes på www.statistikbanken.dk/mpk47 og [mpk48](http://www.statistikbanken.dk/mpk48)

Tabel 438

Realkreditinstitutternes nettoudlån

	2005	2006	2007
	mio. kr.		
Udlån inkl. indeksslån i alt	165 509	158 046	176 823
Ejerboliger og fritidshuse	115 088	105 736	94 664
Udlejningsejendomme	21 996	24 122	24 720
Erhvervsejendomme	26 804	27 121	55 467
Andre ejendomme	1 621	1 067	1 972

Anm.: Realkreditinstitutternes udlån er opgjort til kontantværdier. Nettoudlån er lig bruttonyudlån fratrukket førtidige indfrielser og ordinære afdrag.

Kilde: Nationalbanken.

🔄 Nye tal til tabellen forventes offentliggjort marts 2009.

Tabel 439

Større finansieringsselskaber, factoring og anden udlån

	Tilgang i alt 2005	Tilgang i alt 2006	Status ult. 2005	Status ult. 2006
	mio. kr.			
Factoring	28 389	30 951	3 848	3 521
Anden udlån	11 784	15 153	32 296	32 736

Kilde: De enkelte finansieringsselskaber.

🔄 Nye tal til tabellen forventes offentliggjort september 2008.

📄 Flere tal og oplysninger findes på www.statistikbanken.dk/mpk57

Tabel 440

Større finansieringsselskaber, leasing

	2005	2006
	mio. kr.	
Aktiviteter i årets løb		
I alt	20 016	21 735
Industriudstyr	2 765	3 178
Edb- og kontorudstyr	3 321	3 253
Lastvogne og varevogne	7 814	8 342
Personvogne	3 406	3 577
Skibe, fly, jernbanemateriel	118	130
Bygninger	380	379
Andet	2 212	2 876
Status ultimo	48 371	54 198

Kilde: De enkelte finansieringsselskaber.

🔄 Nye tal til tabellen forventes offentliggjort september 2008.

📄 Flere tal og oplysninger findes på www.statistikbanken.dk/mpk31

Tabel 441

Forbrugerkredit

Ultimo året	2005	2006	2007
	mio. kr.		
I alt	16 515	18 194	20 515
Saldo på købekort og kontokort	6 686	6 882	7 550
Heraf benzinselskaber	1 549	1 563	1 521
Blankolån	6 881	8 279	10 216
Kredit mod sikkerhed	2 948	3 033	2 749

Kilde: De enkelte finansieringsselskaber og kontoringe.

🔄 Nye tal til tabellen forventes offentliggjort marts 2009.

📄 Flere tal og oplysninger findes på www.statistikbanken.dk/mpk30

Tabel 442

Sektorfordeling af den cirkulerende obligationsmasse. 2007

Pålydende værdi ultimo året	Stats- obligationer mv.	Realkredit- obligationer mv. ¹	Andre obligationer ²	I alt
	mio. kr.			
I alt	467 568	2 579 279	261 515	3 308 362
Ikke-finansielle selskaber	5 141	102 870	10 995	119 006
Finansielle selskaber	46 166	1 382 796	159 243	1 588 205
Monetære, finansielle institutioner	19 193	1 087 834	127 729	1 234 756
Andre finansielle formidlere	26 973	294 962	31 514	353 449
Forsikringsselskaber og pensionskasser	102 584	575 824	36 724	715 132
Offentlig forvaltning og service	127 673	34 614	3 740	166 027
Statslig forvaltning og service	126 284	13 000	1 112	140 396
Kommunal forvaltning og service	1 374	19 979	2 626	23 979
Sociale kasser og fonde	15	1 635	2	1 652
Husholdninger	947	27 838	1 106	29 891
Non-profit institutioner, rettet mod husholdninger	4 154	115 413	30 546	150 113
Uoplyst	6 746	48 926	5 207	60 879
Udlandet	174 157	290 997	13 955	479 109

¹ Realkreditobligationer samt obligationer udstedt af andre obligationsudstedende institutioner. ² Kommuneobligationer, skibskreditfondsoptioner, erhvervsobligationer, udenlandske obligationer og CMO-obligationer.

Kilde: Værdipapircentralen.

🔄 Nye tal til tabellen forventes offentliggjort marts 2009.

Tabel 443
Børsnoterede aktier og investeringsforeningsbeviser. 2007

Kursværdi, ultimo året	Udstedende selskaber					I alt
	Ikke finansielle selskaber			Finansielle selskaber	Udenlandske selskaber	
	Industri	Transport, post og tele	Øvrige selskaber			
Ejere ¹	— mia. kr. —					
I alt	297,4	365,7	371,3	772,3	63,5	1 871,5
Ikke-finansielle selskaber	67,7	224,5	83,2	96,3	2,8	474,9
Finansielle selskaber	21,4	12,5	39,5	129,2	16,0	219,1
Forsikringselskaber og pensionskasser	22,6	18,9	34,1	90,8	4,1	170,7
Offentlig forvaltning og service	0,7	7,5	0,7	5,6	1,6	16,1
Husholdninger ²	39,8	34,1	63,5	340,2	15,0	492,8
Non-profit institutioner, rettet mod husholdninger	3,2	2,8	2,9	14,0	0,8	23,7
Udlandet	139,6	62,6	141,5	74,1	22,3	440,1
Uoplyst	2,5	2,8	5,8	22,1	0,9	34,1

¹ Ved ejere forstås kontohavere i Værdipapircentralen. ² Husholdninger består af personligt ejede firmaer, lønmodtagere, pensionister, mv.

Kilde: Nationalbanken.

🔄 Nye tal til tabellen forventes offentliggjort marts 2009.

📄 Flere tal og oplysninger findes på www.statistikbanken.dk/dnvpdks

Tabel 444
Aktieindeks ved årets udgang

OMXC-indeks	2005	2006	2007
Ultimo	— ultimo 1995=100 —		
Aktier i alt	368	423	447
Energi	182	218	236
Materialer	257	339	369
Industri	415	431	539
Forbrugsgoder	258	316	238
Konsumtvarer	159	192	188
Sundhedspleje	477	641	699
Finans	482	607	523
It	343	515	395
Telekommunikation	244	138	182
Forsyning	948	1 363	2 004

Kilde: Københavns Fondsbørs.

🔄 Nye tal til tabellen forventes offentliggjort marts 2009.

📄 Flere tal og oplysninger findes på www.statistikbanken.dk/mpk13

Tabel 445

Effektiv rente af obligationer

		2005	2006	2007
		pct. p.a.		
Effektiv nominel kreditorrente				
Statsobligationer:				
5-årige:	Ultimo året	3,05	3,92	4,23
	Årsgennemsnit	2,90	3,59	4,22
10-årige:	Ultimo året	3,30	3,95	4,48
	Årsgennemsnit	3,40	3,81	4,29
Realkreditobligationer:				
20-årige:	Ultimo året	4,20	4,67	5,49
	Årsgennemsnit	4,58	4,62	5,13
30-årige:	Ultimo året	4,39	5,24	5,61
	Årsgennemsnit	4,35	5,09	5,44

Kilde: Danmarks Nationalbank.

🔄 Nye tal til tabellen forventes offentliggjort marts 2009.

Tabel 446

Pensionskasser

	Tværgående pensionskasser		Firmapensionskasser	
	2005	2006	2005	2006
Antal medlemmer	640 747	668 735	19 066	18 882
Erhvervsaktive medlemmer	554 752	575 017	8 172	7 760
Pensionerede medlemmer	66 338	73 534	7 785	7 979
Pensionerede ægtefæller	11 552	11 992	2 290	2 299
Børn, der oppebærer børnepension	8 105	8 192	819	844
	mio. kr.			
Løbende årlig pension i alt	6 376	7 095	1 588	1 635
Pension til medlemmer	5 268	5 891	1 319	1 357
Pension til ægtefæller	913	962	255	264
Pension til børn	195	242	14	14
Diverse indtægter				
Medlemsbidrag	13 161	14 995	730	679
Heraf ekstraordinære bidrag	-	-	405	326
Renteindtægter og udbytte	10 290	10 309	1 496	1 433
Diverse udgifter¹				
Pensioner	7 716	8 548	1 607	1 670
Udtrædelsesgodtgørelser	433	651	94	68
Aktiver i alt	381 048	402 367	42 474	42 920
Statsobligationer ¹	25 638	19 615	7 549	4 730
Kommuneobligationer ¹	1 582	1 654	318	313
Realkreditobligationer mv. ¹	59 457	80 933	16 000	18 521
Likvide beholdninger	580	196	241	264
Lån i fast ejendom	177	126	2	1
Lån mod anden sikkerhed	21 665	10 082	61	2
Andre aktiver	271 949	289 761	18 303	19 089
Præmiereserver	299 834	303 847	36 268	34 465

Anm.: Visse pensionskassers regnskabsår er ikke sammenfaldende med kalenderåret.

¹ Bogført værdi.

Kilde: Finanstilsynet.

🔄 Nye tal til tabellen forventes offentliggjort oktober 2008.

📄 Flere tal og oplysninger findes på www.statistikbanken.dk/mpk49

Tabel 447

Danmarks Nationalbanks diskonto

Diskonto		Diskonto		Diskonto	
		pct.			
1994		1998		2002	
6. januar	6,00	6. maj	4,00	6. december	2,75
19. januar	5,75	29. maj	3,75	2003	
18. februar	5,50	21. september	4,25	7. marts	2,50
15. april	5,25	5. november	4,00	6. juni	2,00
13. maj	5,00	4. december	3,50	2005	
1995		1999		2. december	2,25
8. marts	6,00	4. februar	3,25	2006	
6. juli	5,75	9. april	2,75	3. marts	2,50
3. august	5,50	5. november	3,00	9. juni	2,75
25. august	5,00	2000		4. august	3,00
9. november	4,75	4. februar	3,25	6. oktober	3,25
15. december	4,25	17. marts	3,50	8. december	3,50
1996		28. april	3,75	2007	
25. januar	4,00	9. juni	4,25	9. marts	3,75
7. marts	3,75	1. september	4,50	7. juni	4,00
19. april	3,25	6. oktober	4,75		
1997		2001			
10. oktober	3,50	14. maj	4,50		
		31. august	4,25		
		18. september	3,75		
		9. november	3,25		

Kilde: Danmarks Nationalbank.

Flere tal og oplysninger findes på www.statistikbanken.dk/disk

Tabel 448

Valutakurser

		Møntenhed	2005	2006	2007
			kr.		
Britiske pund	GBP		1 090,02	1 094,32	1 089,81
Bulgarske lev	BGN		381,02	381,38	380,95
Estiske kroon	EEK		47,63	47,67	47,62
Islandske kroner	ISK		9,55	8,55	8,51
Lettiske lats	LVL		1 070,38	1 071,34	1 064,24
Litauiske litas	LTL		215,82	216,03	215,78
Norske kroner	NOK		93,11	92,71	92,99
Polske zloty	PLN		185,46	191,58	196,96
Schweiziske franc	CHF		481,30	474,22	453,66
Slovakiske koruna	SKK		19,31	20,05	22,06
Svenske kroner	SEK		80,29	80,62	80,57
Tjekkiske koruna	CZK		25,03	26,32	26,85
Ungarske forint	HUF		3,00	2,83	2,96
EUR Euro	EUR		745,19	745,91	745,06
Amerikanske dollar	USD		600,34	594,70	544,56
Australske dollar	AUD		457,13	447,76	456,06
Canadiske dollar	CAD		496,12	524,24	508,24
Hong Kong dollar	HKD		77,20	76,55	69,80
Japanske yen	JPY		5,45	5,11	4,62
Singapore dollar	SGD		360,41	374,17	361,21
Effektiv kronekurs 1980 = 100			101,60	101,60	103,2

Anm.: Kursen er et årgennemsnit.

Kilde: Danmarks Nationalbank.

Nye tal til tabellen forventes offentliggjort marts 2009.

Flere tal og oplysninger findes på www.statistikbanken.dk/mpk101

Tabel 449
Livsforsikringselskaber

	2005	2006
Antal selskaber	36	34
Resultatopgørelse	— mio. kr. —	
A: Forsikringsvirksomheden		
+Præmieindtægter for egen regning	67 371	74 877
+Overført investeringsafkast	94 576	32 042
Indtægt af forsikringsvirksomheden	161 947	106 919
–Forsikringsydelse for egen regning	42 867	51 382
–Førogelse af livsforsikringshensættelser	84 620	27 524
–Administrationsudgifter	4 095	4 184
–Ændring i bonusudjævningshensættelser	28 041	21 467
+Resultat af syge- og ulykkesforsikring	-371	269
Resultat af forsikringsvirksomheden	1 953	2 631
B: Investeringsvirksomheden		
+Samlet investeringsresultat	108 702	35 951
–Realrenteafgift	14 126	3 909
–Overført investeringsafkast til livs- og pensionsordninger	90 435	29 741
–Overført investeringsafkast til syge- og ulykkesforsikringer	-	-
Investeringsresultat	4 141	2 301
C: Samlet virksomhed		
+Resultat af primær drift	6 094	4 932
+Øvrige ordinære indtægter, netto	22	164
+Ekstraordinære indtægter, netto	49	0
–Skatter	1 423	855
Årets nettoresultat	4 742	4 241
D: Førogelse af egenkapital		
+Årets nettoresultat	4 742	4 241
+Balanceposteringer
+Kapitaltilførsler
–Udbytte mv.	56	9
Egenkapitalførogelse, i alt	4 686	4 232
heraf henlagt til sikkerhedsfond
Balance		
Aktiver i alt	953 151	1 010 371
A: Investeringsaktiver		
Grunde og bygninger	9 862	10 405
Obligationer	556 842	544 677
Kapitalandele	223 307	281 894
Udlån	34 428	15 828
Øvrige	18 548	21 981
B: Øvrige aktiver	110 164	135 586
Passiver i alt	953 151	1 010 371
Egenkapital	55 809	56 511
Hensættelser	869 411	920 530
Øvrige passiver	27 931	33 330

Kilde: Finanstilsynet.

 Nye tal til tabellen forventes offentliggjort oktober 2008.

 Flere tal og oplysninger findes på www.statistikbanken.dk/mpk50 og mpk51

	2005	2006
Antal selskaber	126	126
Resultatopgørelse	— mio. kr. —	
A: Forsikringsvirksomheden		
+Præmieindtægter for egen regning	39 568	43 643
+Forsikringsteknisk rente for egen regning	650	1 243
Indtægt af forsikringsvirksomheden	40 218	44 886
–Erstatningsudgifter for egen regning	29 283	28 511
–Administrationsudgifter	7 013	8 648
–Andre forsikringsmæssige poster	703	690
Resultat af forsikringsvirksomheden	3 219	7 037
B: Investeringsvirksomheden		
+Resultat af investeringsvirksomheden	8 717	10 103
C: Samlet virksomhed		
Resultat af primær drift	11 936	17 140
+Øvrige ordinære indtægter, netto	-1 698	3 004
+Ekstraordinære indtægter, netto	-	724
–Skatter	1 981	2 916
Årets nettoresultat	8 258	17 954
D: Forøgelse af egenkapitalen		
Årets nettoresultat	8 189	11 867
+Balanceposteringer	...	4 634
+Kapitaltilførsler	...	8
Tilgang i alt	8 189	16 509
–Udbytte mv.	5 735	5 797
Egenkapitalforøgelse, i alt	2 454	10 712
Heraf henlagt til sikkerhedsfond	...	201
Balance		
Aktiver i alt	143 348	150 984
A: Investeringsaktiver		
Grunde og bygninger	3 390	5 192
Obligationer	68 022	75 055
Kapitalandele	45 998	47 644
Udlån	803	787
Øvrige	5 729	4 548
B: Øvrige aktiver	19 406	17 758
Passiver i alt	143 348	150 984
Egenkapital	61 198	66 532
Hensættelser	70 107	69 506
Øvrige passiver	12 043	14 946

Kilde: Finanstilsynet.

📌 Nye tal til tabellen forventes offentliggjort oktober 2008.

📄 Flere tal og oplysninger findes på www.statistikbanken.dk/mpk52 og mpk53

Tabel 451

Skadesforsikring fordelt efter branche

	Præmier		Erstatninger	
	2005	2006	2005	2006
	mio. kr.			
I alt	44 543	47 641	35 222	29 714
Erhvervsforsikring i alt	14 687	15 027	12 924	9 947
Arbejdsskadeforsikring	3 716	3 871	3 711	3 757
Bygningsforsikring	3 816	3 782	4 739	2 112
Løsøreforsikring mv.	3 007	3 155	1 959	1 841
Erhvervsansvarsforsikring	1 408	1 489	933	707
Sø- og transportforsikring	1 037	1 137	673	970
Luftfartsforsikring	990	889	443	199
Anden erhvervsforsikring	714	704	467	361
Privatforsikring i alt	8 341	8 765	6 764	5 988
Familieforsikring	3 239	3 318	1 953	2 113
Grundejerforsikring	3 578	3 694	3 552	2 544
Fritidshusforsikring	472	484	332	249
Ejerskifteforsikring	316	412	448	477
Anden privatforsikring	735	857	479	605
Personulykkesforsikring i alt	7 195	8 367	6 196	6 171
Sundhedsforsikring	369	424	253	325
Enkelt ulykkes- og sygeforsikring	6 888	7 587	5 752	5 631
Erhvervsudygtighedsforsikring	-62	356	191	215
Motorkøretøjsforsikring i alt	12 038	12 555	7 973	6 536
Ansvar	4 978	5 196	4 443	2 759
Kasko	7 060	7 359	3 529	3 777
Kredit- og kautionsforsikring	400	403	-22	7
Turistassistance- og retshjælpsforsikring	63	73	27	33
Direkte forretning i alt	42 724	45 190	33 862	28 682
Indirekte forretning i alt	1 819	2 451	1 360	1 032

Anm.: Præmier og erstatninger er angivet med reserverregulerede bruttobeløb. Indirekte forretning er den modtagne genforsikring, som det enkelte forsikringsselskab har overtaget fra andre forsikringsselskaber.

Kilde: Finanstilsynet.

🔄 Nye tal til tabellen forventes offentliggjort oktober 2008.

📄 Flere tal og oplysninger findes på www.statistikbanken.dk/mpk54